

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
Αυτοτελές Τμήμα
Συλλογικών Οργάνων**

Ταχ. Δ/ση :Μ. Καρδιωτίσσης 56
Ταχ. Κώδικας :712 01
Πληροφορίες :Ελευθερία Χατζάκη
Τηλέφωνα :2810002232
e-mail :tyso@crete.gov.gr

Αρ Πρωτ:ΕΞΕ 309149/31-08-2026

Ηράκλειο
Αρ.πρωτ.

ΠΡΟΣ: -Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης Π.Κ.
-Γραμματέα Αποκεντρωμένης
Διοίκησης Κρήτης

ΚΟΙΝ: -Γραφείο Περιφερειάρχη
- Αναπληρωτή Περιφερειάρχη Κρήτης
-Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Ηρακλείου
-Αντιπεριφερειάρχη Αγροτικής Οικονομίας
-Ειδική Γραμματέας Π.Κ.
-Εκτελεστικό Γραμματέα Π.Κ.
-Γεν. Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας &
Ανάπτυξης Π.Κ
-Δ/ση Σχεδιασμού και Περιφερειακού
Προγράμματος Ανάπτυξης

ΘΕΜΑ: Διαβίβαση της αριθ. **778/2026** απόφασης Περιφερειακής Επιτροπής

Σας διαβιβάζουμε συνημμένα, για τις δικές σας ενέργειες, αντίγραφο της αριθμ.**778/2026** απόφασης της Περιφερειακής Επιτροπής (**πρακτικό Ν°21/25-08-2026**), που αφορά στην **α) Έγκριση σύναψης προγραμματικής σύμβασης μεταξύ της Περιφέρειας Κρήτης, του «Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου», του Ελληνικού Γεωργικού Οργανισμού – «Δήμητρα» και του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας» για την υλοποίηση του έργου με τίτλο: «ΕΠΙΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΕΛΑΙΩΝΕΣ ΚΡΗΤΗΣ ΜΙΑ ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΒΙΩΣΙΜΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ , ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ ΚΑΙ ΥΓΙΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ» συνολικού προϋπολογισμού 200.000,00 ευρώ, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ μέσω του ΠΣ ΕΠΑ & Β) Την εξουσιοδότηση του Περιφερειάρχη Κρήτης ως νόμιμου εκπροσώπου για την υπογραφή της και τον ορισμό των εκπροσώπων της Περιφέρειας Κρήτης στην Κοινή Επιτροπή του άρθρου 8 της Προγραμματικής Σύμβασης.**

Η Προϊσταμένη του Τμήματος

Νίκη Βαρδιάμπαση

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

**ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ
ΑΔΑ:**

**Απόσπασμα Πρακτικού Νο21/25-08-2026
Αριθμός Απόφασης:778/2026**

Στο Ηράκλειο σήμερα **Τρίτη 25 Αυγούστου 2026** και ώρα **11:00** συνήλθε σε συνεδρίαση **με μεικτό τρόπο** (δια ζώσης και με τηλεδιάσκεψη), η Περιφερειακή Επιτροπή, στο νέο κτίριο της Περιφέρειας Κρήτης (Μονής Καρδιωτίσσης αριθμ. 56), ύστερα από την με αριθ. πρωτ.: **299202/21-08-2026** πρόσκληση της προέδρου της.

Στη συνεδρίαση, στην οποία κλήθηκαν νόμιμα τα τακτικά και τα αναπληρωματικά μέλη, παραβρέθηκαν:

1	Λιονή Μαρία	Αντιπεριφερειάρχης Π.Ε. Ρεθύμνου	Πρόεδρος Επιτροπής
2	Χαριτάκη – Μακράκη Χρυσάνθη (Χρύσα)	Περιφερειακή Σύμβουλος	τακτικό μέλος
3	Καρτσάκης Γεώργιος	Περιφερειακός Σύμβουλος	» »
4	Τερζής Λεωνίδας (μέσω τηλεδιάσκεψης)	» »	» »
5	Φασουλάκης Κωσταντίνος	» »	» »
6	Σμπώκος Βασίλειος	» »	Αντιπρόεδρος Επιτροπής
7	Μανουσάκης Νικόλαος	» »	τακτικό μέλος

Από τη συνεδρίαση απουσίαζαν τα μέλη της επιτροπής κ.κ. Παπαβασιλείου Νεκτάριος και Δανέλλης Σπυριδών.

Στη συνεδρίαση παραβρέθηκαν ακόμα οι κ.κ.: Παπαδάκης Αντώνιος Γενικός Διευθυντής Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Π.Κ, Αγαπάκης Γεώργιος προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης Υποδομών ΠΚ, Τριαματάκη Χαρά προϊσταμένη Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων Π.Ε. Ηρακλείου, Μηλιώνη Όλγα προϊσταμένη Τμήματος Σχεδιασμού και Ανάπτυξης της Δ/σης Τουρισμού Π.Κ., Χαρίτος Χαράλαμπος προϊστάμενος Τμήματος Κοινωνικών Υπηρεσιών της Δ/σης Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε. Ηρακλείου, Σηφομιχελάκης Εμμανουήλ υπάλληλος τμήματος Πολιτισμού και Αθλητισμού Π.Ε. Ηρακλείου της Δ/σης Πολιτισμού και Αθλητισμού Π.Κ., και για την τήρηση των πρακτικών οι: Βαρδιάμπαση Νίκη, Νικάκη Δέσποινα και Χατζάκη Ελευθερία υπάλληλοι του Αυτοτελούς Τμήματος Συλλογικών Οργάνων.

Συμμετείχαν μέσω τηλεδιάσκεψης οι κ.κ.: Αλεξάκης Γιώργος Εντεταλμένος

Π.Σ. Ευρωπαϊκών & Διεθνών Σχέσεων Π.Κ., Σουλτάτου Ιωάννα προϊσταμένη Διεύθυνσης Οικονομικού Π.Κ., Ζερβού Ευδοξία προϊσταμένη Διεύθυνσης Αγροτικής Ανάπτυξης Π.Κ., Ροδιτάκης Ανδρέας Προϊστάμενος Τμήματος Δημόσιας και Περιβαλλοντικής Υγιεινής της Δ/σης Δημόσιας Υγείας Π.Κ., Μυλωνάκης Μιχαήλ προϊστάμενος τμήματος Προμηθειών της Διεύθυνσης Οικονομικού Π.Κ.

Η πρόεδρος της Επιτροπής ύστερα από τη διαπίστωση απαρτίας, κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης με τα παρακάτω θέματα ημερήσιας διάταξης:

ΘΕΜΑ 32ο: α) Έγκριση σύναψης προγραμματικής σύμβασης μεταξύ της Περιφέρειας Κρήτης, του «Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου», του Ελληνικού Γεωργικού Οργανισμού – «Δήμητρα» και του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας» για την υλοποίηση του έργου με τίτλο: «ΕΠΙΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΕΛΑΙΩΝΕΣ ΚΡΗΤΗΣ ΜΙΑ ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΒΙΩΣΙΜΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ , ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ ΚΑΙ ΥΓΙΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ» συνολικού προϋπολογισμού 200.000,00 ευρώ, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ μέσω του ΠΣ ΕΠΑ & Β) Την εξουσιοδότηση του Περιφερειάρχη Κρήτης ως νόμιμου εκπροσώπου για την υπογραφή της και τον ορισμό των εκπροσώπων της Περιφέρειας Κρήτης στην Κοινή Επιτροπή του άρθρου 8 της Προγραμματικής Σύμβασης.

Η Περιφερειακή Επιτροπή έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) του Ν. 2690/1999: «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις»,

β) του Ν. 3852/2010: «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης»,

γ) του άρθρου 11 του Ν. 4013/2011(ΦΕΚ 204/Τ.Α/2011) «Σύσταση ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ)»,

δ) του Π.Δ.80/2016 (ΦΕΚ 145/Τ.Α/5-2016) «Ανάληψη Υποχρεώσεων από τους Διατάκτες»,

ε) του Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147Α) «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)», όπως τροποποιήθηκε με τον Ν.4782/9.3.2021 (ΦΕΚ 36 Τ.Α),

στ) του Ν. 5314/26 (ΦΕΚ 103 Α/29-06-2026): «Κώδικας Τοπικής Αυτοδιοίκησης»,
όπως ισχύουν.

2. Την αριθμ. 10650/24-11-2025 απόφαση Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης και το ΦΕΚ 6523/08-12-2025, τεύχος Β΄, που αφορά την «Τροποποίηση Οργανισμού Εσωτερικής Λειτουργίας Περιφέρειας Κρήτης».

3. Τη με αριθμ. 72/2026 απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου (πρακτικό Ν° 16/01-07-2026), που αφορά στην Εκλογή τακτικών και αναπληρωματικών μελών της Περιφερειακής Επιτροπής Περιφέρειας Κρήτης, για τη δεύτερη θητεία της τρέχουσας περιφερειακής περιόδου (2024-2028) και συγκεκριμένα από 01/07/2026 και έως 31/12/2028.

4. Τη με αρ. πρωτ. 248403/13-07-2026 απόφαση του Περιφερειάρχη Κρήτης, που αφορά στη συγκρότηση της Περιφερειακής Επιτροπής για τη δεύτερη θητεία της αυτοδιοικητικής περιόδου 2024-2028 και συγκεκριμένα από 01/07/2026 και έως 31/12/2028 και τον ορισμό της Προέδρου της Επιτροπής κας Μαρίας Λιονή Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Ρεθύμνου.

5. Την αριθμ. **556/2026** απόφαση Περιφερειακής Επιτροπής (**πρακτικό Ν° 18/21-07-2026**), που αφορά στην Εκλογή Αντιπροέδρου Περιφερειακής Επιτροπής, για τη δεύτερη θητεία της τρέχουσας περιφερειακής περιόδου (2024-2028) και συγκεκριμένα κατά την περίοδο από 01/07/2026 και έως 31/12/2028, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 135 παρ. 5 του Ν. 5314/26 (ΦΕΚ 103 Α/29-06-2026): «Κώδικας Τοπικής Αυτοδιοίκησης».
6. Το με αρ. πρωτ. **297969/20-08-2026** έγγραφο της **Διεύθυνσης Αγροτικής Ανάπτυξης Π.Κ.**, στο οποίο αναφέρονται τα παρακάτω:
- Έχοντας υπόψη:**
1. τις διατάξεις:
 - α) του Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87/2010) περί Νέας Αρχιτεκτονικής της Αυτοδιοίκησης και Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης
 - β) του Π.Δ. 149/2010: «Οργανισμός της Περιφέρειας Κρήτης (ΦΕΚ 242/27-12-2010 τ. Α΄), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
 - γ) του Ν. 2362/1995: «Περί Δημοσίου Λογιστικού ελέγχου των δαπανών του κράτους και άλλες διατάξεις», όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τα υπ' αριθ. 21 και 23 άρθρα του Ν. 3871/2010.
 - δ) του Π.Δ. 80/2016 (ΦΕΚ 145/5-2016) περί ανάληψης υποχρεώσεων από τους διατάκτες.
 - ε) του Ν. 2690/1999: «Κύρωση του κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διαδικασίες»
 - στ) της υπ' αριθμ. 35130/739 Απόφασης Υπ. Οικονομικών (ΦΕΚ 1291/11-8-201) περί αύξησης των χρηματικών ποσών του αρθρ. 83 παρ. του Ν. 2362/95 για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων που αφορούν προμήθεια προϊόντων, παροχή υπηρεσιών ή εκτέλεση έργων.
 - ζ) του Ν. 4257/2014 (ΦΕΚ 93/τ Α/14-4-2014): «Επείγουσες ρυθμίσεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών»
 - η) του άρθρου 11 του Ν. 4013/2011 (ΦΕΚ 204 Α/2011) όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 10 του Ν. 4038/2012 (ΦΕΚ 14 Α/2012) και την ΚΥΑ 111/2380/2012 (ΦΕΚ 3400 Β/2012) περί λειτουργίας του Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων .
 - θ) του Ν. 4270/14 (ΦΕΚ 143 Α/28-06-2014): «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις», όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν σήμερα
 - ι) του Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147Α) «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών» (προσαρμογή στις οδηγίες 2014/24/ΕΕ & 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
 - ια) του Ν. 4555/2018: «Μεταρρύθμιση του Θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Εμβάθυνση της Δημοκρατίας – Ενίσχυση της Συμμετοχής – Βελτίωσης της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α. «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ και άλλες διατάξεις».
 - ιβ) του Ν. 5314/2026 «Κώδικας Τοπικής Αυτοδιοίκησης» (103 Α΄).
 2. Την υπ' αριθμ. 72/2026 Απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Κρήτης που αφορά στην εκλογή των μελών της Περιφερειακής Επιτροπής, για την περίοδο από 1-07-2026/31-12-2028.
 3. Τη με αρ. 152/2025 απόφαση Περιφερειακού Συμβουλίου που αφορά στην έγκριση προγράμματος δράσεων προβολής και προώθηση αγροτικών προϊόντων Περιφέρειας Κρήτης έτους 2026.
 4. Την υπ' αριθμ. 539/2026 (πρακτικό Νο16/23-06-2026) Απόφαση της Περιφερειακής Επιτροπής Περιφέρειας Κρήτης για:
 - α) την αποδοχή των όρων συμμετοχής της Δ/σης Αγροτικής Ανάπτυξης Περιφέρειας Κρήτης, ως δυνητικού δικαιούχου, στο «ΠΠΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ 2026-2030», στον Άξονα Προτεραιότητας: 4.12 «Προώθηση και

Ενίσχυση Αγροδιατροφικού Τομέα» Πρόσκληση Π178-27 Α/Α ΟΠΣ: 10072, Έκδοση 1/0, με τίτλο: «ΕΠΙΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΕΛΑΙΩΝΕΣ ΚΡΗΤΗΣ ΜΙΑ ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΒΙΩΣΙΜΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ, ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ ΚΑΙ ΥΓΙΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ» της Δ/σης Σχεδιασμού και Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης Περιφέρειας Κρήτης, **β)** Έγκριση της Υποβολής Πρότασης - Αίτησης Χρηματοδότησης της πράξης με τίτλο: «ΕΠΙΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΕΛΑΙΩΝΕΣ ΚΡΗΤΗΣ ΜΙΑ ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΒΙΩΣΙΜΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ, ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ ΚΑΙ ΥΓΙΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ», προϋπολογισμού 200.000,00€ συμπεριλαμβανόμενου του ΦΠΑ 24%, μέσω του ΠΣ ΕΠΑ, και **γ)** Εξουσιοδότηση του Περιφερειάρχη για την υπογραφή κάθε απαιτούμενου εγγράφου, την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης και τη διενέργεια κάθε αναγκαίας ενέργειας για την ένταξη της πράξης στην ανωτέρω Πρόσκληση, όπως αυτή ισχύει ή τυχόν τροποποιηθεί.

Προοίμιο

Η Περιφέρεια Κρήτης στο πλαίσιο του αναπτυξιακού της ρόλου και συγκεκριμένα της ανάπτυξης του πρωτογενή τομέα και ειδικότερα για την βελτίωση της ελαιοκαλλιέργειας συνεργάζεται με τον «**Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου**», τον **Ελληνικό Γεωργικό Οργανισμό – «Δήμητρα»** και το «**Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας**», στην παρούσα προγραμματική σύμβαση, με στόχο την χάραξη βασικών αξόνων βελτίωσης της ελαιοκομίας της Κρήτης και την έναρξη υλοποίησης δράσεων διάδοσης και εφαρμογής ορθών πρακτικών. Κεντρική ιδέα αποτελεί η σύνδεση του ονόματος Κρήτη με θετικές έννοιες ποιότητας και οικολογίας που να μπορούν να εφαρμοστούν εύκολα και να αξιοποιηθούν από όλους τους εμπλεκόμενους (παραγωγούς, συνεταιρισμούς, εταιρίες, φορείς) του νησιού για να δημιουργηθεί στην διεθνή αγορά η ταυτότητα: Κρήτη = ποιότητα + οικολογία

Σύντομη περιγραφή του έργου:

Στην παρούσα Πρόταση Προγραμματικής Σύμβασης της Περιφέρειας Κρήτης σε συνεργασία με τον **ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ** το **ΕΛΜΕΠΑ** και το **ΙΤΕ** θα γίνουν δράσεις πεδίου και εργαστηρίου για βελτίωση της καλλιέργειας ώστε οι ελαιώνες της Κρήτης να είναι πιο ανθεκτικοί στην κλιματική αλλαγή, να έχουν σταθερή παραγωγή υψηλής ποσότητας και ποιότητας, με μειωμένο κόστος και προστασία του περιβάλλοντος.

Στόχοι του έργου είναι η χάραξη βασικών αξόνων βελτίωσης της ελαιοκομίας της Κρήτης και η έναρξη υλοποίησης δράσεων διάδοσης και εφαρμογής ορθών πρακτικών. Η κεντρική ιδέα αποτελεί η σύνδεση του ονόματος Κρήτη με θετικές έννοιες ποιότητας και οικολογίας που να μπορούν να εφαρμοστούν εύκολα και να αξιοποιηθούν από όλους τους εμπλεκόμενους (παραγωγούς, συνεταιρισμούς, εταιρίες, φορείς) του νησιού για να δημιουργηθεί στην διεθνή αγορά η ταυτότητα: Κρήτη = ποιότητα + οικολογία.

Η διάδοση και εφαρμογή της πιστοποίησης ΠΓΕ Κρήτη μπορεί να υποστηριχθεί από το συγκεκριμένο έργο με επιδεικτικές και ενημερωτικές δράσεις.

Επίσης, το προτεινόμενο έργο θα λειτουργήσει ως ομπρέλα για την συνδυαστική αξιοποίηση υφιστάμενων έργων, υποδομών και δράσεων των συμμετεχόντων εταίρων. Θα εφαρμοστούν πρακτικές και τεχνολογίες που έχουν αποδειχτεί ότι είναι αποτελεσματικές στις συνθήκες της Κρήτης και που έχουν τις προοπτικές να επεκταθούν σε όλο το νησί και να δώσουν μετρήσιμα αποτελέσματα με προτεραιότητα σε αυτές που συμβάλουν στην αειφορία της ελαιοπαραγωγής και μπορούν στο μέλλον να πιστοποιηθούν με ένα εμπορικό σήμα.

Στοιχεία προϋπολογισμού του έργου: Ο προϋπολογισμός του Έργου ανέρχεται συνολικά στο ποσό των 200.000,00 ευρώ (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24%).

- Η χρηματοδότηση του **ΕΛΚΕ ΕΛΜΕΠΑ** ανέρχεται στο ποσό των **55.220 €** συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ
- Η χρηματοδότηση του **ΕΛΓΟ – ΔΗΜΗΤΡΑ** ανέρχεται στο ποσό των **128.780 €** συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ
- Η χρηματοδότηση του **ΙΤΕ- ΙΜΒΒ** ανέρχεται στο ποσό των **16.000 €** συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ

Φορείς υλοποίησης της παρούσας Σύμβασης θα συμμετέχουν οι παρακάτω φορείς:

θα είναι: τον «Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου», τον «Ελληνικό Γεωργικό Οργανισμό – Δήμητρα» και το «Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας»

Οι παραπάνω ερευνητικοί φορείς διαθέτουν την απαιτούμενη τεχνογνωσία - εμπειρία για να εκπονήσουν την ανωτέρω έρευνα, με πολυετείς συνεργασίες σε ερευνητικά προγράμματα όπως και με το ΥΠΑΑΤ στα πλαίσια ερευνητικών μελετών. Συγκεκριμένα οι συμμετέχοντες φορείς υπάρχει εμπειρία δεκαετιών στις προτεινόμενες καλλιεργητικές πρακτικές σε όλη την Κρήτη. Οι θετικές επιδράσεις έχουν τεκμηριωθεί με παρακολούθηση του ελαιώνα από γεωπόνους και με εργαστηριακές αναλύσεις εδάφους, φύλλων και νερού.

Διάρκεια υλοποίησης του έργου.

Η χρονική διάρκεια υλοποίησης του Αντικειμένου, με αρχή μέτρησης την υπογραφή της Σύμβασης ορίζεται **σε 40 μήνες περιλαμβανομένου και του χρόνου αποπληρωμής.** Ο καθαρός χρόνος υλοποίησης των εργασιών του Έργου είναι **36 μήνες.**

Ο προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται στο ποσό των **200.000,00€** (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24%), από πιστώσεις του «ΠΠΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ».

Σε συνέχεια των παραπάνω, **εισηγούμαστε:**

Α) Την έγκριση σύναψης Προγραμματικής Σύμβασης με τους φορείς τον «Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου», τον Ελληνικό Γεωργικό Οργανισμό – «Δήμητρα» και το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας» για την εκπόνηση του έργου με τίτλο: «**ΕΠΙΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΕΛΑΙΩΝΕΣ ΚΡΗΤΗΣ ΜΙΑ ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΒΙΩΣΙΜΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ , ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ ΚΑΙ ΥΓΙΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ**» σύμφωνα με τους όρους που περιλαμβάνονται σ' αυτήν.

Β) Την εξουσιοδότηση του Περιφερειάρχη Κρήτης ως νόμιμου εκπροσώπου για την υπογραφή της και τον ορισμό των εκπροσώπων της Περιφέρειας Κρήτης στην Κοινή Επιτροπή του άρθρου 8 της Προγραμματικής Σύμβασης.

Αναλυτικά το περιεχόμενο της Προγραμματικής Σύμβασης περιέχεται στο σχέδιο αυτής, το οποίο επισυνάπτουμε και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας εισήγησης.

7. Την εισήγηση της κ. Ζερβού Ευδοξίας, προϊσταμένης Διεύθυνσης Αγροτικής Ανάπτυξης Π.Κ.
8. **Τις απόψεις της προέδρου και των μελών της Επιτροπής.**
Ύστερα από διαλογική συζήτηση,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΟΜΟΦΩΝΑ

Α) Την έγκριση σύναψης Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ Περιφέρειας Κρήτης, τον «Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου», τον Ελληνικό Γεωργικό Οργανισμό – «Δήμητρα» και το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας» για την εκπόνηση του έργου με τίτλο: **«ΕΠΙΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΕΛΑΙΩΝΕΣ ΚΡΗΤΗΣ ΜΙΑ ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΒΙΩΣΙΜΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ, ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ ΚΑΙ ΥΓΙΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ»** ως παρακάτω

Στο Ηράκλειο, σήμερα την/2026, μεταξύ των παρακάτω συμβαλλομένων :

1. **της Περιφέρειας Κρήτης**, που εδρεύει στο Ηράκλειο Κρήτης, Πλατεία Ελευθερίας (ΑΦΜ 997579388, Δ.Ο.Υ. Ηρακλείου), η οποία εκπροσωπείται νόμιμα από τον Περιφερειάρχη κ. Σταύρο Αρναουτάκη του Φωκίωνα και θα αποκαλείται στο εξής χάριν συντομίας ως **«Κύριος του Έργου»** και
2. **του Ελληνικού Γεωργικού Οργανισμού – “ΔΗΜΗΤΡΑ” (ΕΛΓΟ – “ΔΗΜΗΤΡΑ”)**, που εδρεύει στην Κουρτίδου 56-58 & Νιρβάνα, Τ.Κ. 11145, Αθήνα, με Α.Φ.Μ. 997604027, ΔΥΟ ΚΕ.ΦΟ.ΔΕ Αττικής, νομίμως εκπροσωπούμενο για την υπογραφή του παρόντος από τον Πρόεδρο του ΔΣ, Καθηγητή Σπυριδωνα Μάμαλη, δυνάμει της παρ. 4 του άρθρου 5 του ν. 5035/2023 (Α’ 76) και της υπ’ αριθ. 3054493/05.11.2025 (ΦΕΚ 1462/Υ.Ο.Δ.Δ./07.11.2025) Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων) αποκαλούμενου εφεξής για συντομία και ως **«Φορέας Υλοποίησης»**
3. **του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου (ΕΛΚΕ ΕΛΜΕΠΑ)**, που εδρεύει στον Εσταυρωμένο Ηρακλείου Κρήτης με ΑΦΜ 996844271, Δ.Ο.Υ. Ηρακλείου και εκπροσωπείται νόμιμα από τον Καθηγητή Αθανάσιο Μαλάμο, Αντιπρύτανη Έρευνας και Καινοτομίας και Πρόεδρος της Επιτροπής Ερευνών του ΕΛΚΕ ΕΛΜΕΠΑ, ο οποίος θα αποκαλείται στο εξής χάριν συντομίας ως **«Φορέας Υλοποίησης»**
4. **του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ)** που εδρεύει στο Ηράκλειο Κρήτης στην οδό Ν. Πλαστήρα 100, στα Βασιλικά Βουτών, με ΑΦΜ 090101655, Δ.Ο.Υ. Ηρακλείου και εκπροσωπείται νόμιμα από τον Καθηγητή **Βασίλη Χαρμανδάρη**, Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και θα αποκαλείται στο εξής χάριν συντομίας ως **«Φορέας Υλοποίησης»**

έχοντας υπόψη την κείμενη Εθνική και Κοινοτική Νομοθεσία και ειδικότερα τις παρακάτω διατάξεις, όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά:

1. Τον **Ν. 3852/2010** «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» (ΦΕΚ 87/Α/07.06.2010) και ειδικότερα των άρθρων 100, 164 παρ.3 και 186 παρ. VI.1., όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν.
2. Τον **Ν. 4412/2016** (ΦΕΚ 147/Α/8.8.2016) «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
3. Το **Π.Δ. 149/2010** (ΦΕΚ 242/Α/27.12.2010) «Οργανισμός Περιφέρειας Κρήτης», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
4. Τον **Ν. 1256/1982** (ΦΕΚ 65/Α/31.5.1982) «Για την πολυθεσία, την πολυαπασχόληση και την καθιέρωση ανωτάτου ορίου απολαβών στο δημόσιο τομέα, καθώς και για το Ελεγκτικό Συνέδριο, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους και άλλες διατάξεις», ως ισχύει.
5. Τις διατάξεις του άρθρου 14Β του Ν. 3429/2005 «Δημόσιες επιχειρήσεις και Οργανισμοί ΔΕΚΟ» (ΦΕΚ 314/Α), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

6. Τον **N. 4270/2014** (ΦΕΚ 143/Α) «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
7. Τον **N. 4386/2016** (ΦΕΚ 83/Α/11.05.2016) «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις».
8. Τον **N. 4957/2022** (ΦΕΚ 141/21.07.2022) «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των ΑΕΙ με την κοινωνία και άλλες διατάξεις».
9. Τον **N. 4555/2018** «Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Εμβάθυνση της Δημοκρατίας – Ενίσχυση της συμμετοχής – Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α. «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ» και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει.
10. Τον **N. 4610/2019** (ΦΕΚ 70/Α/07.05.2019) «Συνέργειες Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι., πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, πειραματικά σχολεία, Γενικά Αρχεία του Κράτους και λοιπές διατάξεις», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
11. Τον **N. 4624/2019** (ΦΕΚ 137/Α/29.08.2019) «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις».
12. Τον **N.5056/2023** (ΦΕΚ 163/Α/06.10.2023) «Αναμόρφωση του συστήματος διακυβέρνησης Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, κατάργηση νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου δήμων, παρακολούθηση επιδόσεων τοπικής αυτοδιοίκησης, οικονομική και διοικητική διαχείριση οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, ευζωία των ζώων συντροφιάς, κατασκευή και αναβάθμιση λειτουργούντων χερσαίων συνοριακών σταθμών και λοιπές διατάξεις του Υ.Ε.», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
13. Τον **N. 5314/2026** «Κώδικας Τοπικής Αυτοδιοίκησης»(103 Α')
14. Την υπ' αριθ. 919/131869/20.10.2014 (ΦΕΚ Β'2889/27.10.2014) κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων «Οργανισμός του Ελληνικού Γεωργικού Οργανισμού-ΔΗΜΗΤΡΑ - (ΕΛ.Γ.Ο.-ΔΗΜΗΤΡΑ) - Ν.Π.Ι.Δ.».
15. Το Π.Δ. 432/1987 («Σύσταση Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία «Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας» (ΙΤΕ)» (ΦΕΚ 204/Α'), όπως ισχύει.
16. Την με Αριθμ. 15520/21-2-2025 Απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Υφυπουργού Ανάπτυξης περί α) Αποδοχή παραίτησης του Βασιλείου Χαρμανδάρη από τη θέση του Διευθυντή του Ινστιτούτου Αστροφυσικής (ΙΑ) του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ), β) Διορισμός του Βασιλείου Χαρμανδάρη στη θέση του Διευθυντή της Κεντρικής Διεύθυνσης του ΙΤΕ, γ) ορισμός αυτού ως προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) του εν λόγω φορέα και δ) ανασυγκρότηση του Δ.Σ. του εν λόγω φορέα.(ΦΕΚ 151/ΥΟΔΔ/27-2-2025).
17. Την με Αριθμ. 36964/7-5-2026 Απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Υφυπουργού Ανάπτυξης περί α) Διορισμός της Βασιλικής Παυλίδου στη θέση της Διευθύντριας του Ινστιτούτου Αστροφυσικής (ΙΑ) του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ), β) ορισμός αυτής ως μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου του ΙΤΕ, γ) ανασυγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΙΤΕ. (ΦΕΚ 656/ΥΟΔΔ/13-5-2026).
18. Την παράγραφο Γ, του άρθρου 13 Α του νόμου 4310/2014 «Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Άλλες Διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 258/08.12.2014) όπως ισχύει.

19. Την υπ' αριθμ. 72/2026 Απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Κρήτης που αφορά στην εκλογή των μελών της Περιφερειακής Επιτροπής, για την περίοδο από 1-07-2026/31-12-2028.
20. Τον στρατηγικό σχεδιασμό της Περιφέρειας Κρήτης για τον Πρωτογενή Τομέα και τη διαχείριση των προϊόντων του.
21. Την υπ' αριθμ. 152/2025 Απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου που αφορά στην έγκριση του Προγράμματος δράσεων προβολής και προώθησης των αγροτικών προϊόντων Περιφέρειας Κρήτης για το έτος 2026.
22. Την υπ' αριθμ...../2026 (πρακτικό.....) Απόφαση Περιφερειακής Επιτροπής Περιφέρειας Κρήτης για α) την αποδοχή των όρων συμμετοχής της Δ/σης Αγροτικής Ανάπτυξης Π.Κ. , ως δυνητικού δικαιούχου, στο «ΠΠΑ Περιφέρειας Κρήτης 2026-2030», στον Άξονα Προτεραιότητας 4.12 «Προώθηση και ενίσχυση αγροδιατροφικού τομέα» με Τίτλο «Επιδεικτικοί Ελαιώνες Κρήτης μια δράση για βιώσιμη καλλιέργεια, ποιοτικό ελαιόλαδο και υγιές περιβάλλον», σύμφωνα με την Πρόσκληση Π178-27 Α/Α ΟΠΣ 10072 Έκδοση 1/0.β) Την έγκριση της Υποβολής Πρότασης – Αίτησης Χρηματοδότησης και γ) Εξουσιοδότηση του Περιφερειάρχη.
23. Η με αριθμ. Απόφαση της Περιφερειακής Επιτροπής της Π.Κ. με θέμα: Α) **Έγκριση Διάθεσης Πίστωσης** για την εκπόνηση ερευνητικού έργου με τίτλο: «Επιδεικτικοί Ελαιώνες Κρήτης μια δράση για βιώσιμη καλλιέργεια, ποιοτικό ελαιόλαδο και υγιές περιβάλλον» προϋπολογισμού 200.000,00 € με ΦΠΑ 24%.
24. Την υπ' αριθμ. Απόφαση του Περιφερειάρχη Κρήτης για την έγκριση διάθεσης πίστωσης του έργου με τίτλο της Περιφέρειας Κρήτης.
25. Την υπ' αριθμ. Απόφαση της Περιφερειακής Επιτροπής της Περιφέρειας Κρήτης για την **έγκριση σύναψης Προγραμματικής Σύμβασης** με τον ΕΛΚΕ ΕΛΜΕΠΑ και τον ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ με τίτλο « Επιδεικτικοί Ελαιώνες Κρήτης μια δράση για βιώσιμη καλλιέργεια, ποιοτικό ελαιόλαδο και υγιές περιβάλλον.
26. Την υπ' αριθμό Απόφαση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης για την έγκριση της Απόφασης του Περιφερειακής Επιτροπής.
27. Την με αριθμ. πράξης 2025 απόφαση του Συμβουλίου Διοίκησης του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου για την έκφραση θετικής γνώμης σχετικά με την υπογραφή της παρούσας προγραμματικής σύμβασης.
28. Την με αρ. πράξης 2025 απόφαση της Επιτροπής Ερευνών του ΕΛΚΕ ΕΛΜΕΠΑ για την έγκριση υπογραφής της παρούσας προγραμματικής σύμβασης.
29. Την αριθμ. Απόφαση του ΔΣ της Συνεδρίασης του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, για την έγκριση της παρούσας Προγραμματικής Σύμβασης.
30. Την αριθμ. Απόφαση του ΔΣ της Συνεδρίασης του **ΙΤΕ** για την έγκριση της παρούσας Προγραμματικής Σύμβασης.
31. Την υπ' αριθμ..... Βεβαίωση του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας του ΕΛΜΕΠΑ σύμφωνα με τις παρ. 4 & 5 του άρθρου 12 του Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/Α).
32. Την υπ' αρ. / - - 2025 Βεβαίωση του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου (ΕΛΚΕ ΕΛΜΕΠΑ), σύμφωνα με την παρ. 4 και 5 του άρθρου 12 του Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147 Α')

33. Την υπ' αριθμ. Βεβαίωση του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ σύμφωνα με τις παρ. 4 & 5 του άρθρου 12 του Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/Α).
34. Την από με Αρ. Πρωτ. Βεβαίωση του ΙΤΕ σύμφωνα με την παρ. 4 και 5 του άρθρου 12 του Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147 Α')

συμφωνούνται και γίνονται αμοιβαίως αποδεκτά τα ακόλουθα:

ΑΡΘΡΟ 1 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Η παρούσα Προγραμματική Σύμβαση περιέχει τα εξής άρθρα:

1. Περιεχόμενα
2. Προοίμιο
3. Αντικείμενο Προγραμματικής Σύμβασης
4. Σκοπός και Περιεχόμενο του Έργου
5. Υποχρεώσεις και Δικαιώματα των Συμβαλλομένων
6. Προϋπολογισμός - Ποσά και Πόροι Χρηματοδότησης
7. Διάρκεια - Χρονοδιάγραμμα Εκτέλεσης Προγραμματικής Σύμβασης
8. Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης – Επιστημονικά Υπεύθυνος Έργου
9. Ρήτρες
10. Ειδικοί Όροι
11. Τελικές Διατάξεις

ΑΡΘΡΟ 2 ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Η Περιφέρεια Κρήτης στο πλαίσιο του αναπτυξιακού της ρόλου και συγκεκριμένα της ανάπτυξης του πρωτογενή τομέα και ειδικότερα για την βελτίωση της ελαιοκαλλιέργειας συνεργάζεται με τον **Ελληνικό Γεωργικό Οργανισμό-ΔΗΜΗΤΡΑ – Ινστιτούτο Ελιάς Υποτροπικών Φυτών & Αμπέλου, (ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ – ΙΕΛΥΑ)**, το **Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο (ΕΛΜΕΠΑ)** και το **Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας – Ινστιτούτο Μοριακής Βιολογίας και Βιοτεχνολογίας (ΙΤΕ-ΙΜΒΒ)** στην παρούσα προγραμματική σύμβαση, με στόχο την χάραξη βασικών αξόνων βελτίωσης της ελαιοκομίας της Κρήτης και την έναρξη υλοποίησης δράσεων διάδοσης και εφαρμογής ορθών πρακτικών. Κεντρική ιδέα αποτελεί η σύνδεση του ονόματος Κρήτη με θετικές έννοιες ποιότητας και οικολογίας που να μπορούν να εφαρμοστούν εύκολα και να αξιοποιηθούν από όλους τους εμπλεκόμενους (παραγωγούς, συνεταιρισμούς, εταιρίες, φορείς) του νησιού για να δημιουργηθεί στην διεθνή αγορά η ταυτότητα: Κρήτη = ποιότητα + οικολογία.

Στο παραπάνω πλαίσιο καταρτίζεται η παρούσα Προγραμματική Σύμβαση, που αναφέρεται στο ερευνητικό έργο με τίτλο «**Επιδεικτικοί Ελαιώνες Κρήτης – μια δράση για βιώσιμη καλλιέργεια, ποιοτικό ελαιόλαδο και υγιές περιβάλλον**» το οποίο θα λέγεται στο εξής χάριν συντομίας «το Έργο», κατόπιν και της με **αριθμ. ... απόφασης** του Περιφερειάρχη Κρήτης για την έγκριση διάθεσης πίστωσης του έργου της Περιφέρειας Κρήτης, προϋπολογισμού 200.000,00€.

Φορείς υλοποίησης θα είναι: ο Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός ΔΗΜΗΤΡΑ – Ινστιτούτο Ελιάς Υποτροπικών Φυτών & Αμπέλου (ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ – ΙΕΛΥΑ), το Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο (ΕΛΜΕΠΑ) και το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας – Ινστιτούτο Μοριακής Βιολογίας και Βιοτεχνολογίας (ΙΤΕ-ΙΜΒΒ). **Οι παραπάνω ερευνητικοί φορείς διαθέτουν την απαιτούμενη τεχνογνωσία - εμπειρία για να εκπονήσουν την ανωτέρω έρευνα, με πολυετείς συνεργασίες σε ερευνητικά προγράμματα όπως και με το ΥΠΑΑΤ στα πλαίσια ερευνητικών μελετών.**

Συγκεκριμένα οι συμμετέχοντες φορείς υπάρχει εμπειρία δεκαετιών στις προτεινόμενες καλλιεργητικές πρακτικές σε όλη την Κρήτη. Οι θετικές επιδράσεις έχουν τεκμηριωθεί με παρακολούθηση του ελαιώνα από γεωπόνους και με εργαστηριακές αναλύσεις εδάφους, φύλλων και νερού.

ΑΡΘΡΟ 3

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

3.1. Σύντομη περιγραφή αντικειμένου

Στην παρούσα Πρόταση Προγραμματικής Σύμβασης της Περιφέρειας Κρήτης σε συνεργασία με τον ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ, το ΕΛΜΕΠΑ και το ΙΤΕ-ΙΜΒΒ θα γίνουν δράσεις πεδίου και εργαστηρίου για βελτίωση της καλλιέργειας ώστε οι ελαιώνες της Κρήτης να είναι πιο ανθεκτικοί στην κλιματική αλλαγή, να έχουν σταθερή παραγωγή υψηλής ποσότητας και ποιότητας, με μειωμένο κόστος και προστασία του περιβάλλοντος.

Στόχοι του έργου είναι η χάραξη βασικών αξόνων βελτίωσης της ελαιοκομίας της Κρήτης και η έναρξη υλοποίησης δράσεων διάδοσης και εφαρμογής ορθών πρακτικών. Η κεντρική ιδέα αποτελεί η σύνδεση του ονόματος Κρήτη με θετικές έννοιες ποιότητας και οικολογίας που να μπορούν να εφαρμοστούν εύκολα και να αξιοποιηθούν από όλους τους εμπλεκόμενους (παραγωγούς, συνεταιρισμούς, εταιρίες, φορείς) του νησιού για να δημιουργηθεί στην διεθνή αγορά η ταυτότητα: Κρήτη = ποιότητα + οικολογία.

Η διάδοση και εφαρμογή της πιστοποίησης ΠΓΕ Κρήτη μπορεί να υποστηριχθεί από το συγκεκριμένο έργο με επιδεικτικές και ενημερωτικές δράσεις.

Επίσης, το προτεινόμενο έργο θα λειτουργήσει ως ομπρέλα για την συνδυαστική αξιοποίηση υφιστάμενων έργων, υποδομών και δράσεων των συμμετεχόντων εταίρων.

Θα εφαρμοστούν πρακτικές και τεχνολογίες που έχουν αποδειχτεί ότι είναι αποτελεσματικές στις συνθήκες της Κρήτης και που έχουν τις προοπτικές να επεκταθούν σε όλο το νησί και να δώσουν μετρήσιμα αποτελέσματα με προτεραιότητα σε αυτές που συμβάλουν στην αειφορία της ελαιοπαραγωγής και μπορούν στο μέλλον να πιστοποιηθούν με ένα εμπορικό σήμα.

3.2. Αναλυτική περιγραφή του φυσικού αντικειμένου

Η κατάσταση στην ελαιοκομία της Κρήτης συνεχώς επιδεινώνεται και έχει φτάσει σε ένα οριακό σημείο που οι αγρότες σκέφτονται την εγκατάλειψη της καλλιέργειας. Βασικές αιτίες είναι η αύξηση του διεθνούς ανταγωνισμού και η χαμηλή κερδοφορία. Απάντηση στο πρώτο πρόβλημα είναι η δημιουργία μιας ταυτότητας «Κρήτη» που να ξεχωρίζει για την ποιότητα και την οικολογία, δύο έννοιες που έχουν καθοριστικό ρόλο στην συμπεριφορά των καταναλωτών. Απάντηση στο δεύτερο πρόβλημα είναι η μείωση του κόστους παραγωγής και η αύξηση των τιμών πώλησης των προϊόντων. Το προτεινόμενο έργο διαθέτει ώριμες και επαρκώς δοκιμασμένες λύσεις και οργανώνει τις συνθήκες για να εφαρμοστούν μαζικά σε επίπεδο Κρήτης ώστε να επιτευχθεί η δημιουργία ενός νησιού αριστείας που να έχει στη διεθνή αγορά αντίκτυπο εφάμιλλο με την περίπτωση άλλων ελαιοκομικών περιοχών όπως αυτό της Τοσκάνης, Ιταλία και της Χαέν, Ισπανία.

ΒΑΣΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ

- Βελτίωση της καλλιέργειας ώστε ο ελαιώνας να είναι πιο ανθεκτικός στην κλιματική αλλαγή, να έχει σταθερή παραγωγή υψηλής ποσότητας και ποιότητας, με μειωμένο κόστος και προστασία του περιβάλλοντος.
- Βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της βιωσιμότητας των προγραμμάτων φυτοπροστασίας

- Πιστοποίηση και εμπορική αξιοποίηση των φιλοπεριβαλλοντικών χαρακτηριστικών του κρητικού ελαιώνα.
- Δημιουργία ενός συστήματος αποτελεσματικής αγροτικής πρακτικής εκπαίδευσης.
- Υποστήριξη του παρατηρητηρίου κλιματικής αλλαγής με συλλογή δεδομένων από τους επιδεικτικούς αγρούς.
- Υποστήριξη της μετάβασης στην βιολογική ελαιοπαραγωγή και την ορθή χρήση ενδεδειγμένων εισροών.

ΥΠΟΨΕΡΓΟ 1 : Δημιουργία επιδεικτικών ελαιώνων όπου εφαρμόζονται οι άριστες πρακτικές και δίνουν το καλό παράδειγμα

Θα επιλεγούν τουλάχιστον τρεις επιδεικτικοί ελαιώνες ανά Νομό σε θέση που να επιτρέπει τη μέγιστη διάδοση τεχνογνωσίας σε παραγωγούς. Θα αξιοποιηθούν υφιστάμενα καλά παραδείγματα παραγωγών ή ομάδων παραγωγών που εφαρμόζουν άριστη διαχείριση και είναι δεκτικοί στον εκσυγχρονισμό και στη συνεργασία. Θα προτιμηθούν περιπτώσεις που να έχουν τα περισσότερα δυνατά στοιχεία καθετοποιημένης οργάνωσης (ελαιώνας, ελαιουργείο, τυποποίηση, εξαγωγές). Σε κάθε συνεργαζόμενη μονάδα/ομάδα παραγωγών θα υποστηριχθούν παρεμβάσεις σε επίπεδο καλλιεργητικών τεχνικών: άρδευσης, λίπανσης, φυτοπροστασίας, διαχείρισης του εδάφους και της αυτοφυούς βλάστησης, διαχείρισης κόμης των δένδρων και των υπολειμμάτων της καλλιέργειας και παρεμβάσεων βελτίωσης της βιοποικιλότητας μέσω της δημιουργίας πράσινων υποδομών.

Πιο αναλυτικά οι Δράσεις καλών καλλιεργητικών πρακτικών:

Θα εφαρμοστούν αποδεδειγμένα αποτελεσματικές άριστες, ορθές πρακτικές για την διαχείριση της κόμης των ελαιόδεντρων και την ανακύκλωση των υπολειμμάτων του κλαδέματος, την διαχείριση της αυτοφυούς βλάστησης και των αυτοφυών αζωτοδεσμευτικών φυτών και όπου απαιτείται σπορά χλωρών λιπάνσεων με ψυχανθή, ορθολογική διαχείριση του νερού άρδευσης, βελτίωση του χρόνου συγκομιδής και εφαρμογής πράσινων υποδομών στους ελαιώνες για την διατήρηση της συνολικής βιοποικιλότητας και την αύξηση της λειτουργικής βιοποικιλότητας ωφέλιμων οργανισμών.

Για την διαχείριση των εχθρών και των ασθενειών θα εφαρμοστούν σύγχρονα πρωτόκολλα παρακολούθησης, διάγνωσης και ελέγχου ώστε να διενεργούνται μόνο οι απολύτως απαραίτητες στοχευμένες και φιλικές προς το περιβάλλον επεμβάσεις, με τα καταλληλότερα φυτοπροστατευτικά σκευάσματα.

Οι εμβληματικές δράσεις για την τεκμηρίωση της οικολογικής παραγωγής ελαιόλαδου στην Κρήτη είναι:

- 1) Θρυμματισμός των κλαδιών. Ο ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ έχει εφαρμόσει με επιτυχία το μέτρο για 15 χρόνια σε πάνω από 120 ελαιώνες παραγωγών στην ΕΑΣ Πεζών, στην ΕΑΣ Μεραμβέλλου και στην Ο.Π. Νηλέας. Το ΕΛΜΕΠΑ έχει εφαρμόσει με επιτυχία το μέτρο για πάνω από 25 χρόνια σε πληθώρα ελαιώνων ελαιοπαραγωγών στην πεδιάδα της Μεσσαράς.
- 2) Κομποστοποίηση όλων των παραπροϊόντων του ελαιотριβείου και η ανακύκλωση τους στο χωράφι. Πρακτικά θα πετύχουμε μηδενικά απόβλητα στην ελαιοκομία της Κρήτης. Υπάρχει σχετική εμπειρία από τους εταίρους του έργου και η απευθείας εφαρμογή στον ελαιώνα έχει εφαρμοστεί πιλοτικά από τον ΕΛΓΟ και από το ΕΛΜΕΠΑ (βλέπε σχετική δημοσίευση <https://doi.org/10.3389/frsus.2025.1545806>). Τέλος υπάρχει η τεχνογνωσία εδώ και πολλά χρόνια σε ιδιωτικό ελαιουργείο στα Χανιά (https://www.chemeng.ntua.gr/files/sustainable_olive_oil_prod.pdf).

- 3) Παρεμβάσεις βελτίωσης της βιοποικιλότητας (φωλιές πουλιών, ξενοδοχεία άγριων μελισσών, φυτεύσεις αρωματικών φυτών, κ.λπ.) και δημιουργίας πράσινων υποδομών (LIFE Olivares Vivos+ και LIFE IGIC). Οι εταίροι του έργου έχουν πολυετή εμπειρία (έργο LIFE IGIC).
- 4) Διατήρηση υγιούς εδάφους και βιοποικιλότητας ελαιώνων (έργο SOIL OLIVE).
- 5) Πρακτικές προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή (έργο CLIMED FRUIT).
- 6) Ορθολογική φυτοπροστασία με βάση επιστημονικά δεδομένα. Θα αξιοποιηθεί η τεχνογνωσία του ΙΤΕ-ΙΜΒΒ στη διαχείριση των εχθρών της ελιάς, με στόχο την υποστήριξη στρατηγικών ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας. Η επιστημονική τεκμηρίωση των προτεινόμενων πρακτικών, μεταξύ άλλων θα βασίζεται στην αξιοποίηση δεδομένων από την ελληνική βάση δεδομένων ΓΑΛΑΝΘΟΣ, η οποία συγκεντρώνει και απεικονίζει γεωχωρικά δεδομένα για την ανθεκτικότητα εχθρών καλλιεργειών στα φυτοπροστατευτικά προϊόντα (<https://www.galanthos.gr/>).

ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΥΠΟΕΡΓΟΥ 1

Παραδοτέα ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ

- Π1. Επιλογή 6 επιδεικτικών ελαιώνων Χανίων και Ρεθύμνου
- Π3. Πρωτόκολλα καλλιέργειας 6 επιδεικτικών ελαιώνων Χανίων και Ρεθύμνου
- Π4. Εγκατάσταση αισθητήρων και ηλεκτρονικών παγίδων
- Π5. Εγκατάσταση καλλιεργητικών παρεμβάσεων 6 επιδεικτικών ελαιώνων Χανίων και Ρεθύμνου

Παραδοτέα ΕΛΜΕΠΑ

- Π11. Επιλογή 6 επιδεικτικών ελαιώνων Ηρακλείου και Λασιθίου
- Π13. Πρωτόκολλα καλλιέργειας 6 επιδεικτικών ελαιώνων Ηρακλείου και Λασιθίου
- Π14. Εγκατάσταση καλλιεργητικών παρεμβάσεων 6 επιδεικτικών ελαιώνων Ηρακλείου και Λασιθίου

Παραδοτέα ΙΤΕ_ΙΜΒΒ

- Π18. Παρακολούθηση των κυριότερων εντομολογικών εχθρών της ελιάς και αξιολόγηση δεδομένων φυτοπροστασίας σε 3 επιδεικτικούς ελαιώνες (Μήνας 12)
- Π19. Ανάπτυξη πρωτοκόλλων ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας στην ελαιοκαλλιέργεια, με βάση επιστημονικά δεδομένα που αφορούν τους επιλεγμένους επιδεικτικούς αγρούς (3) και αρχές διαχείρισης της ανθεκτικότητας (Μήνας 24)

ΥΠΟΈΡΓΟ 2: Εκπαίδευση γεωπόνων που στη συνέχεια θα εκπαιδεύσουν τους αγρότες

Σε κάθε Νομό θα γίνουν τρεις εκπαιδεύσεις γεωπόνων με έμφαση τους αγροτικούς συμβούλους (φυσικά πρόσωπα, συνεταιρισμών και ομάδων παραγωγών, και στελέχη υπηρεσιών γεωργίας). Βασικό μέρος της εκπαίδευσης θα υλοποιηθεί στους επιδεικτικούς ελαιώνες. Επίσης, θα παραχθεί και θα διατεθεί ενημερωτικό υλικό και θα γίνουν συμπληρωματικές διαδικτυακές καταρτίσεις. Τέλος, θα λειτουργεί σύστημα διαρκούς τεχνικής υποστήριξης των γεωπόνων με υποβολή ερωτημάτων και απάντηση από ειδικούς με ηλεκτρονικά μηνύματα.

ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΥΠΟΕΡΓΟΥ 2

Παραδοτέα ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ

- Π2. Ιστοσελίδα έργου
- Π6. Κατάρτιση χρηστών 6 επιδεικτικών ελαιώνων Χανίων και Ρεθύμνου
- Π8. Βίντεο διάδοσης καλών πρακτικών

Παραδοτέα ΕΛΜΕΠΑ

- Π12. Επιγραφές έργου

Π15. Κατάρτιση χρηστών 6 επιδεικτικών ελαιώνων Ηρακλείου και Λασιθίου

Παραδοτέα ΙΤΕ-ΙΜΒΒ

Π20. Εκπαιδευτικό υλικό και 3 εξειδικευμένα σεμινάρια σε επιδεικτικούς ελαιώνες, για την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και τη διαχείριση της ανθεκτικότητας, με βάση επιστημονικά δεδομένα (Μήνας 30)

Π21. Video-Podcast για την ορθολογική φυτοπροστασία στην ελαιοκαλλιέργεια, ενημερωτικό φυλλάδιο για τη βάση δεδομένων ΓΑΛΑΝΘΟΣ και ενημερωτικό φυλλάδιο για τη διαχείριση της ανθεκτικότητας και την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων για τη φυτοπροστασία της ελιάς (Μήνας 34)

ΥΠΟΨΕΡΓΟ 3: Περιβαλλοντική πιστοποίηση

Στους επιδεικτικούς ελαιώνες θα προσδιοριστεί το αποτύπωμα άνθρακα που συνδέεται με τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής με την μέθοδο του Διεθνούς Συμβουλίου Ελαιοκομίας και η βιοποικιλότητα με το διεθνές σύστημα πιστοποίησης προστασίας της βιοποικιλότητας (Ζωντανοί Ελαιώνες (Olivares Vivos+) και LIFE IGIC). Υπάρχει διεθνής αναγνώριση και αποδοχή των συγκεκριμένων εννοιών από τους καταναλωτές.

ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΥΠΟΕΡΓΟΥ 3

Παραδοτέα ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ

Π7. Ενδιάμεσες μετρήσεις πιστοποίησης 6 επιδεικτικών ελαιώνων Χανίων και Ρεθύμνου

Π9. Τελικές μετρήσεις πιστοποίησης 6 επιδεικτικών ελαιώνων Χανίων και Ρεθύμνου

Π10. Έκθεση αποτελεσμάτων αγρονομικών και περιβαλλοντικών επιδόσεων

Παραδοτέα ΕΛΜΕΠΑ

Π16. Ενδιάμεσες μετρήσεις πιστοποίησης 6 επιδεικτικών ελαιώνων Ηρακλείου και Λασιθίου

Π17. Τελικές μετρήσεις πιστοποίησης 6 επιδεικτικών ελαιώνων Ηρακλείου και Λασιθίου

3.3 Παραδοτέα ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ

ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ	ΕΤΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	ΚΟΣΤΟΣ
Π1.	Επιλογή 6 επιδεικτικών ελαιώνων Χανίων και Ρεθύμνου	Τρεις μήνες από την υπογραφή της σύμβασης	9.000
Π2.	Ιστοσελίδα έργου	Μήνας 12 από την έναρξη του έργου	7.000
Π3.	Πρωτόκολλα καλλιέργειας 6 επιδεικτικών ελαιώνων Χανίων και Ρεθύμνου		12.000
Π4	Εγκατάσταση αισθητήρων και ηλεκτρονικών παγίδων		28.000
Π5	Εγκατάσταση καλλιεργητικών		14.000

	παρεμβάσεων 6 επιδεικτικών ελαιώνων Χανίων και Ρεθύμνου		
Π6	Κατάρτιση χρηστών 6 επιδεικτικών ελαιώνων Χανίων και Ρεθύμνου	Μήνας 24 από την έναρξη του έργου	6.000
Π7	Έκθεση υλοποίησης ενδιάμεσων μετρήσεων πιστοποίησης 6 επιδεικτικών ελαιώνων Χανίων και Ρεθύμνου		6.500
Π8	Βίντεο διάδοσης καλών πρακτικών		10.000
Π9	Έκθεση υλοποίησης τελικών μετρήσεων πιστοποίησης 6 επιδεικτικών ελαιώνων Χανίων και Ρεθύμνου	Μήνας 36 από την έναρξη του έργου	7.000
Π10	Έκθεση αποτελεσμάτων προσδιορισμού αποτυπώματος άνθρακα και συστήματος αξιολόγησης βιοποικιλότητας μετά από μετρήσεις αγρονομικών και περιβαλλοντικών επιδόσεων 12 επιδεικτικών ελαιώνων		29.280
		Συνολικό κόστος	128.780

3.4 Παραδοτέα ΕΛΜΕΠΑ

ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ	ΕΤΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	ΚΟΣΤΟΣ
Π11	Επιλογή 6 επιδεικτικών ελαιώνων Ηρακλείου και Λασιθίου	Μήνας 3 από την έναρξη του έργου	9.000
Π12	Επιγραφές έργου	Μήνας 6 από την έναρξη του έργου	5.000
Π13	Πρωτόκολλα καλλιέργειας 6 επιδεικτικών ελαιώνων Ηρακλείου και Λασιθίου	Μήνας 10 από την έναρξη του έργου	11.000
Π14	Εγκατάσταση καλλιεργητικών παρεμβάσεων 6 επιδεικτικών ελαιώνων Ηρακλείου και Λασιθίου	Μήνας 12 από την έναρξη του έργου	13.000
Π15	Κατάρτιση χρηστών 6 επιδεικτικών ελαιώνων Ηρακλείου και Λασιθίου	Μήνας 20 από την έναρξη του έργου	5220
Π16	Έκθεση υλοποίησης ενδιάμεσων μετρήσεων πιστοποίησης 6 επιδεικτικών ελαιώνων Ηρακλείου και Λασιθίου	Μήνας 20 από την έναρξη του έργου	6.000

Π17	Έκθεση υλοποίησης τελικών μετρήσεων πιστοποίησης 6 επιδεικτικών ελαιώνων Ηρακλείου και Λασιθίου	Μήνας 3 από την έναρξη του έργου	6.000
		ΣΥΝΟΛΟ	55.220

4.3. Παραδοτέα ΙΤΕ-ΙΜΒΒ

ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ	ΕΤΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	ΚΟΣΤΟΣ
Π18	Παρακολούθηση των κυριότερων εντομολογικών εχθρών της ελιάς και αξιολόγηση δεδομένων φυτοπροστασίας σε 3 επιδεικτικούς ελαιώνες	Μήνας 12 από την έναρξη του έργου	3.000
Π19	Ανάπτυξη πρωτοκόλλων ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας στην ελαιοκαλλιέργεια, με βάση επιστημονικά δεδομένα που αφορούν τους επιλεγμένους επιδεικτικούς αγρούς (3) και αρχές διαχείρισης της ανθεκτικότητας	Μήνας 24 από την έναρξη του έργου	3.000
Π20	Εκπαιδευτικό υλικό και τρία εξειδικευμένα σεμινάρια σε επιδεικτικούς ελαιώνες, για την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και τη διαχείριση της ανθεκτικότητας, με βάση επιστημονικά δεδομένα	Μήνας 30 από την έναρξη του έργου	5.000
Π21	Video-Podcast για την ορθολογική φυτοπροστασία στην ελαιοκαλλιέργεια, ενημερωτικό φυλλάδιο για τη βάση δεδομένων ΓΑΛΑΝΘΟΣ και ενημερωτικό φυλλάδιο για τη διαχείριση της ανθεκτικότητας και την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων για τη φυτοπροστασία της ελιάς	Μήνας 34 από την έναρξη του έργου	5.000
		ΣΥΝΟΛΟ	16.000

3.3 ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΕΛΓΟ -ΔΗΜΗΤΡΑ

Δρ Γεώργιος Κουμπούρης, Ερευνητής Α' Ελαιοκομία Συντονισμός Έργου
 Δρ Γεώργιος Ψαρράς, Ερευνητής Α' Θρέψη Φυτών
 Δρ Γεώργιος Καλαντζάκης, Ερευνητής Γ' Ποιότητα Ελαιολάδου
 Δρ Νεκτάριος Κουργιαλάς, Ερευνητής Β' Άρδευση Καλλιεργειών
 Δρ. Κωνσταντίνος Τζεράκης, Ερευνητής Β' Αυτοματισμοί στη Γεωργία

Δρ Αργυρώ Καλαϊτζάκη, Εντομολογία

ΟΜΑΔΑ ΕΛΜΕΠΑ

Δρ Εμμανουήλ Καμπουράκης, Αναπληρωτής Καθηγητής Αγροοικολογία - Ελαιοκομία Συντονισμός Έργου

Δρ Βασίλειος Τζανακάκης, Αναπληρωτής Καθηγητής, Εδαφολογία

Δρ Εμμανουήλ Ροδιτάκης, Αναπληρωτής Καθηγητής, Εντομολογία - Φαρμακολογία

Δρ. Εμμανουήλ Μαρκάκης, Αναπληρωτής Καθηγητής, Φυτοπαθολογία

Δρ. Χρυσάνθη Πολυχρονιάδου, Επίκουρος Καθηγήτρια, Δενδροκομία

Δρ. Νικόλαος Βολακάκης, μεταδιδακτορικός Ερευνητής, Ελαιοκομία

Δρ. Ελευθέριος Κοσμάς, Μεταδιδακτορικός Ερευνητής, Εφαρμογές πληροφορικής στη γεωργία

Δρ. Μαριάννα Σταυρακάκη, Μεταδιδακτορικός Ερευνητής, Εντομολογία

Αργυρώ Στραταριδάκη, MSc, υποψήφια διδάκτωρ Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο, ελαιοκομία

Ιωάννης Χασουράκης, MSc, υποψήφιος διδάκτωρ Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο, ελαιοκομία

Ιωάννης Ζωγραφάκης, MSc, υποψήφιος διδάκτωρ Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο, ελαιοκομία

Αντώνιος Λουλάκης, MSc, υποψήφιος διδάκτωρ Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο, ελαιοκομία

ΟΜΑΔΑ ΙΤΕ-ΙΜΒΒ

Καθ. Ιωάννης Βόντας, Διευθυντής ΙΜΒΒ-ΙΤΕ και Καθηγητής Γεωργικής Φαρμακολογίας ΓΠΑ,

Δρ. Αναστασία Καμπουράκη, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια

Ιωάννης Πυργιανάκης, MSc

Inga Siden-Kιάμος Ειδικός Τεχνικός Επιστήμονας

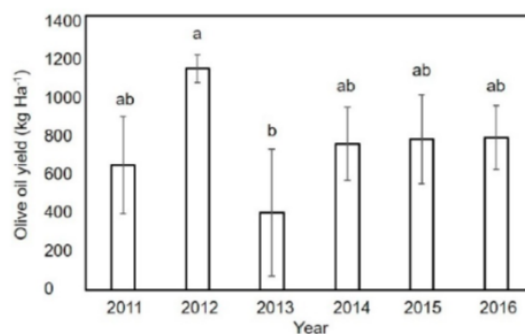
Παντίδη Γεωργία, MSc, υποψήφια διδάκτωρ Πανεπιστήμιο Κρήτης – ΙΜΒΒ-ΙΤΕ

ΑΡΘΡΟ 4

ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

4.1. Η αύξηση και σταθεροποίηση της παραγωγής σε υψηλά επίπεδα με βελτίωση των πρακτικών καλλιέργειας και μείωση του κόστους παραγωγής. Έχει αποδειχτεί με στοιχεία από 120 ελαιώνες ότι μπορούμε να πετύχουμε σταθερή παραγωγή κάθε χρόνο με τις κατάλληλες καλλιεργητικές πρακτικές (Εικόνα 1, Michalopoulos et al., 2020).

Η παραγωγή ελαιόλαδου σταθεροποιείται με κατάλληλο κλάδεμα και διαχείριση ελαιώνα

4.2. Η βελτίωση και τεκμηρίωση της φιλοπεριβαλλοντικής λειτουργίας του Κρητικού ελαιώνα με βελτίωση των πρακτικών καλλιέργειας. Η βελτίωση της καλλιέργειας σε συνδυασμό με την προστασία της φύσης μπορεί να πιστοποιηθεί με το σήμα Ζωντανόι Ελαιώνες που ήδη εφαρμόζεται σε επιλεγμένους ελαιώνες στον Νομό Χανίων και στον Νομό Ηρακλείου (Εικόνα 2) και με το πρότυπο LIFE IGIC (www.lifeigic.eu). Στη συνέχεια μπορούμε να στοχεύσουμε στην πιστοποίηση όλης της Κρήτης (https://www.olivaresvivos.com/el/home_he/).

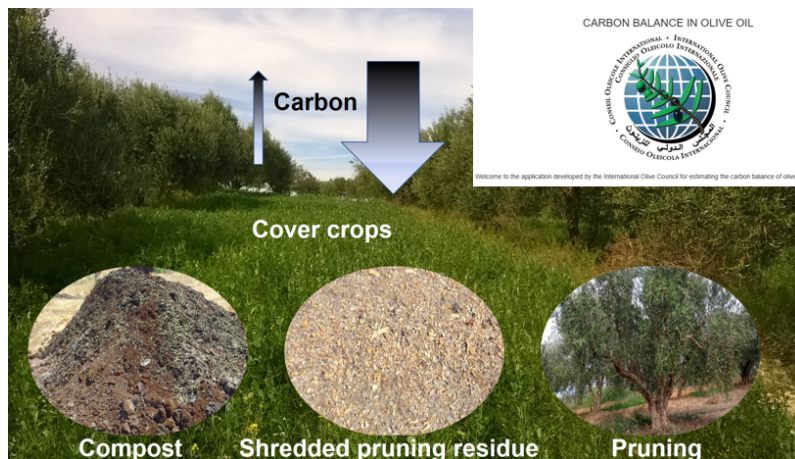
Παρεμβάσεις που βοηθούν
τη βιοποικιλότητα

Πιστοποιημένα ελαιόλαδα

4.3. Η ανάδειξη και βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων της ελαιοκαλλιέργειας. Είναι χρυσή ευκαιρία να αναδειχθεί και να τεκμηριωθεί/πιστοποιηθεί η συμβολή της ελαιοκαλλιέργειας στην απομάκρυνση αερίων του θερμοκηπίου από την ατμόσφαιρα (ειδικά το διοξείδιο του άνθρακα) και στον περιορισμό της κλιματικής αλλαγής. Το Διεθνές Συμβούλιο Ελαιοκομίας (International Olive Council) έχει συστήσει ομάδα εργασίας εμπειρογνομόνων για την ανάπτυξη μεθοδολογίας πιστοποίησης αποτυπώματος άνθρακα στην ελαιοκαλλιέργεια με συμμετοχή του ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ <https://www.internationaloliveoil.org/the-ioc-advances-its-carbon-balance-project/>.

Αυτή η μεθοδολογία θα έχει παγκόσμια αναγνώριση (Εικόνα 3). Επίσης όσο αφορά τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα θα χρησιμοποιηθεί επίσης υφιστάμενη εμπειρία του ΕΛΜΕΠΑ (Gkissakis, V. D., Volakakis, N. G., Kosmas, E., Kabourakis, E. M. 2020. Developing a decision support tool for evaluating the environmental performance of olive production in terms of energy use and greenhouse gas emissions. Sustainable Production and Consumption 24: 156–168).

ΑΡΘΡΟ 5**ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ**

Οι συμβαλλόμενοι φορείς αναλαμβάνουν τις παρακάτω υποχρεώσεις και δικαιώματα:

5.1. Ο Κύριος του Έργου (Περιφέρεια Κρήτης) αναλαμβάνει:

- Να χρηματοδοτήσει το έργο από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού της με το ποσό των 200.000,00€ σύμφωνα με το άρθρο 6 της παρούσας σύμβασης.
- Να ορίσει τους εκπρόσωπους του στην Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης της Προγραμματικής Σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 8 της παρούσας.
- Να παρέχει έγκαιρα στους Φορείς Υλοποίησης την αναγκαία πληροφόρηση για θέματα που τυχόν επηρεάζουν την υλοποίηση του Έργου.
- Να χρηματοδοτήσει την υλοποίηση του Έργου, σύμφωνα με το άρθρο 6 της παρούσας Προγραμματικής Σύμβασης.
- Να προβαίνει στις απαιτούμενες ενέργειες για τη διασφάλιση της ομαλής χρηματοδότησης του Έργου, κατά τα οριζόμενα και στο άρθρο 6 της παρούσας σύμβασης.
- Να συνεργάζεται με τους αντισυμβαλλόμενους για την ενημέρωση του κοινού και την προβολή του Έργου, με σαφή αναφορά στη χρηματοδότησή του από την Περιφέρεια Κρήτης.
- Να συμβάλει στην τήρηση του χρονοδιαγράμματος της παρούσας Προγραμματικής Σύμβασης, σε ότι αφορά σε θέματα αρμοδιότητάς της.

5.2. Ο Φορείς Υλοποίησης (ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, ΕΛΚΕ ΕΛΜΕΠΑ, ΙΤΕ-ΙΜΒΒ) αναλαμβάνουν:

- Να απασχολούν και να διαθέτουν επιστημονικό προσωπικό με τα απαραίτητα και ανάλογα προσόντα, προκειμένου να διασφαλισθεί η αρτιότητα υλοποίησης του Έργου.
- Την οργάνωση (μισθώσεις αιθουσών, φιλοξενία εκπαιδευτών και εκπαιδευόμενων, ενημέρωση εκπαιδευόμενων, αναλώσιμα γραφείου, κλπ.) των δράσεων ενημέρωσης.
- Την κάλυψη όλων των δαπανών που θα απαιτηθούν για την ολοκλήρωση του εκπαιδευτικού/ενημερωτικού προγράμματος, όπως ενδεικτικά τη δαπάνη του προσωπικού που θα απασχοληθεί (έξοδα μετακίνησης και αποζημίωσής του κ.λ.π.), τις δαπάνες φιλοξενίας των εκπαιδευόμενων, της δαπάνης διακίνησης, ασφάλισης και φύλαξης εξοπλισμού που πιθανόν θα χρησιμοποιηθούν στα πλαίσια των εκπαιδεύσεων, τις δαπάνες επεξεργασίας δεδομένων και σύνταξης έντυπου υλικού σε ηλεκτρονική μορφή και λοιπών εξόδων που θα χρειαστούν για την υλοποίηση των δράσεων.
- Να κοινοποιούν στον Κύριο του Έργου τις αναφορές προόδου για την εξέλιξη του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του Έργου.
- Να μεριμνούν για την ενημέρωση του κοινού και την προβολή του Έργου, σε συνεργασία με τον Κύριο του Έργου, με σαφή αναφορά στη χρηματοδότησή του από την Περιφέρεια Κρήτης.
- Να ορίσουν τους εκπρόσωπους τους στην Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης της Προγραμματικής Σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 8 της παρούσας.
- Να συμβάλουν στην τήρηση του χρονοδιαγράμματος της παρούσας Προγραμματικής Σύμβασης, σε ότι αφορά σε θέματα αρμοδιότητάς του.

ΑΡΘΡΟ 6**ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ - ΠΟΣΑ ΚΑΙ ΠΟΡΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ**

Ο συνολικός προϋπολογισμός για την εκτέλεση του Έργου της παρούσας Προγραμματικής Σύμβασης ανέρχεται στο ποσό των **200.000 €** συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ (24%).

Η χρηματοδότηση του **ΕΛΓΟ – ΔΗΜΗΤΡΑ** ανέρχεται στο ποσό των **128.780 €** συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ και θα καταβληθεί ως ακολούθως:

- Ποσό ύψους **9.000 ευρώ** θα καταβληθεί τρεις μήνες από την υπογραφή της σύμβασης του έργου.
- Ποσό ύψους **61.000 ευρώ** θα καταβληθεί με την ολοκλήρωση του πρώτου έτους εφαρμογής του έργου (Μ12).
- Ποσό ύψους **22.500 ευρώ** θα καταβληθεί με την ολοκλήρωση του δεύτερου έτους εφαρμογής του έργου (Μ24).
- Ποσό ύψους **36.280 ευρώ** θα καταβληθεί με την ολοκλήρωση του τρίτου έτους εφαρμογής του έργου (Μ36).

Η χρηματοδότηση του **ΕΛΚΕ ΕΛΜΕΠΑ** ανέρχεται στο ποσό των **55.220 €** συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ και θα καταβληθεί ως ακολούθως:

- Ποσό ύψους **9.000 ευρώ** θα καταβληθεί τρεις μήνες από την υπογραφή της σύμβασης του έργου.
- Ποσό ύψους **29.000 ευρώ** θα καταβληθεί με την ολοκλήρωση του πρώτου έτους εφαρμογής του έργου (Μ12).
- Ποσό ύψους **11.220 ευρώ** θα καταβληθεί με την ολοκλήρωση του δεύτερου έτους εφαρμογής του έργου (Μ24).
- Ποσό ύψους **6.000 ευρώ** θα καταβληθεί με την ολοκλήρωση του τρίτου έτους εφαρμογής του έργου (Μ36).

Η χρηματοδότηση του **ΙΤΕ-ΙΜΒΒ** ανέρχεται στο ποσό των **16.000 €** συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ και θα καταβληθεί ως ακολούθως:

- Ποσό ύψους **3.000 ευρώ** θα καταβληθεί με την ολοκλήρωση του πρώτου έτους εφαρμογής του έργου (Μ12).
- Ποσό ύψους **3.000 ευρώ** θα καταβληθεί με την ολοκλήρωση του δεύτερου έτους εφαρμογής του έργου (Μ24).
- Ποσό ύψους **10.000 ευρώ** θα καταβληθεί με την ολοκλήρωση του τρίτου έτους εφαρμογής του έργου (Μ36).

Προϋπολογισμός έργου

Προϋπολογισμός σε ευρώ				
Δράσεις	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ Σ ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ (σε ευρώ)	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ Σ ΕΛΚΕ ΕΛΜΕΠΑ (σε ευρώ)	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ Σ ΙΤΕ-ΙΜΒΒ (σε ευρώ)	ΣΥΝΟΛΟ
(α) Επιδεικτικοί Ελαιώνες Κρήτης μια δράση για βιώσιμη καλλιέργεια, ποιοτικό ελαιόλαδο και υγιές περιβάλλον	102.816,29	46.937,00	14.400,00	
(β) Παρακράτηση φορέα	25.963,71	8.283,00	1.600,00	

ΣΥΝΟΛΟ	128.780,00	55.220,00	16.000,00	200.000
---------------	-------------------	------------------	------------------	----------------

Η διαχείριση των πιστώσεων θα γίνεται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Για τη διενέργεια των πληρωμών, θα προσκομίζονται τα νόμιμα παραστατικά στοιχεία, ενώ για κάθε πληρωμή θα απαιτείται η έκδοση πρακτικού παραλαβής της επιτροπής του άρθρου 8 της παρούσας, ότι η εκτέλεση της σύμβασης και τα παραδοτέα ανταποκρίνονται πλήρως στις τεθείσες προδιαγραφές, απαιτήσεις και το χρονοδιάγραμμα του άρθρου 7 της παρούσας προγραμματικής σύμβασης.

Η διαχείριση της χρηματοδότησης του Ερευνητικού Προγράμματος θα γίνει με ευθύνη των **Φορέων υλοποίησης**.

Πλήρες αρχείο των πρωτότυπων εγγράφων της εργασίας (σύμβαση, ένταλμα πληρωμής, τιμολόγιο κ.λ.π.) θα υπάρχουν στο σχετικό φάκελο που θα βρίσκεται στην Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας Κρήτης. Το αρχείο θα φυλάσσεται και θα επιδεικνύεται σε ενδεχόμενους ελέγχους έως και τρία χρόνια μετά την τελευταία πληρωμή του έργου.

Οι Φορείς υλοποίησης δεν μπορεί να αναλάβουν συμβατικές δεσμεύσεις έναντι τρίτων, που υπερβαίνουν το παραπάνω ποσό, χωρίς προηγούμενη έγγραφη έγκριση από τον Κύριο του Έργου, ο οποίος δεν έχει ουδεμία οικονομική υποχρέωση πέραν του ανωτέρω εγκεκριμένου ποσού.

Η διαχείριση των πιστώσεων και η χρηματοδότηση προς τα ιδρύματα θα γίνεται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Η διαχείριση της χρηματοδότησης του Ερευνητικού Προγράμματος θα γίνει με ευθύνη των **Φορέων υλοποίησης**.

Την οικονομική διαχείριση του έργου προς όφελος του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου (ΕΛΜΕΠΑ) θα αναλάβει ο **Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας του ΕΛΜΕΠΑ**, σύμφωνα με το άρθρο 229 του Ν.4957/2022, Διεύθυνση: Εσταυρωμένος Ηρακλείου, ΤΚ 71410 Α.Φ.Μ. 996844271 Δ.Ο.Υ. Ηρακλείου (κατωτέρω αναφερόμενος ως ΕΛΚΕ ΕΛΜΕΠΑ), ο οποίος θα αναλάβει, αφενός την είσπραξη της χρηματοδότησης μέσω του τραπεζικού λογαριασμού του που τηρεί στην Εθνική Τράπεζα (IBAN GR85 0110 2050 0000 2055 4052 975, και SWIFT BIC: ETHNGRAA) και αφετέρου, τη διαχείριση του κονδυλίου της αμοιβής του ΕΛΚΕ ΕΛΜΕΠΑ. Για τον λόγο αυτό, ο ΕΛΚΕ ΕΛΜΕΠΑ θα εκδώσει το σχετικό τιμολόγιο παροχής υπηρεσιών για την είσπραξη του συνολικού ποσού του συμβατικού αντικειμένου της αμοιβής του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου και θα παρακρατήσει το 15% της συμφωνηθείσας αμοιβής ως αμοιβή διαχείρισης, σύμφωνα με τα άρθρα 230 παρ. 1 περ. δα και 237 παρ. 4 του Ν. 4957/2022 και τον ισχύοντα Οδηγό Χρηματοδότησης και Διαχείρισης του ΕΛΚΕ ΕΛΜΕΠΑ.

Η οικονομική διαχείριση για τον ΕΛΓΟ Δήμητρα – Ινστιτούτο Ελιάς, Υποτροπικών Φυτών και Αμπέλου θα γίνεται από την Μονάδα Οικονομικής - Διοικητικής Υποστήριξης Έργων (ΜΟΔΥ). Η είσπραξη της χρηματοδότησης θα γίνεται μέσω του τραπεζικού λογαριασμού που τηρεί ο ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ, με ΑΦΜ 997604027, ΔΟΥ ΙΓ ΑΘΗΝΩΝ, στην Τράπεζα Πειραιώς, με IBAN ***** και SWIFT BIC: ***** (θα υποδειχθεί από τη ΜΟΔΥ), με έκδοση σχετικών τιμολογίων παροχής υπηρεσιών.

Για την είσπραξη της αμοιβής του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας θα εκδοθούν τα σχετικά Τιμολόγια Παροχής Υπηρεσιών και θα γίνει μέσω του τραπεζικού λογαριασμού του υπ' αρ. GR12 0172 7550 0057 5500 1450 564 που τηρεί στην Τράπεζα Πειραιώς.

Πλήρες αρχείο των πρωτότυπων εγγράφων της εργασίας (σύμβαση, ένταλμα πληρωμής, τιμολόγιο κ.λ.π.) θα υπάρχουν στο σχετικό φάκελο που θα βρίσκεται

στην Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας Κρήτης. Το αρχείο θα φυλάσσεται και θα επιδεικνύεται σε ενδεχόμενους ελέγχους έως και τρία χρόνια μετά την τελευταία πληρωμή του έργου.

Οι Φορείς υλοποίησης δεν μπορεί να αναλάβουν συμβατικές δεσμεύσεις έναντι τρίτων, που υπερβαίνουν το παραπάνω ποσό, χωρίς προηγούμενη έγγραφη έγκριση από τον Κύριο του Έργου, ο οποίος δεν έχει ουδεμία οικονομική υποχρέωση πέραν του ανωτέρω εγκεκριμένου ποσού.

ΑΡΘΡΟ 7 **ΔΙΑΡΚΕΙΑ – ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ** **ΣΥΜΒΑΣΗΣ**

Η χρονική διάρκεια υλοποίησης του Αντικειμένου, με αρχή μέτρησης την υπογραφή της Σύμβασης ορίζεται **σε 40 μήνες περιλαμβανομένου και του χρόνου αποπληρωμής.**

Ο καθαρός χρόνος υλοποίησης των εργασιών του Έργου είναι **36 μήνες.**

Η τελική έκθεση αναφοράς θα συνταχθεί με την λήξη του έργου. Με την παραλαβή όλου του Αντικειμένου θα συνταχθεί πρωτόκολλο οριστικής παραλαβής και από την υπογραφή αυτού η παρούσα σύμβαση λύεται.

Οποιοσδήποτε τροποποιήσεις του χρόνου υλοποίησης της προγραμματικής σύμβασης, γίνονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Κοινής Επιτροπής Παρακολούθησης και έγκριση των αρμοδίων οργάνων των συμβαλλομένων μερών, αποκλειστικά εγγράφως.

ΑΡΘΡΟ 8 **ΚΟΙΝΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ – ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ** **ΕΡΓΟΥ**

Για την παρακολούθηση εκτέλεσης της παρούσας σύμβασης συστήνεται όργανο με την επωνυμία «Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης».

Η Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης αποτελείται από:

- Δύο (2) εκπρόσωπους του Κυρίου του Έργου, ένας εκ των οποίων ορίζεται Πρόεδρος της Επιτροπής, με τον αναπληρωτή του
- έναν (1) εκπρόσωπο του κάθε Φορέα Υλοποίησης, με τον αναπληρωτή του.

Επιστημονικά Υπεύθυνος του Έργου από την πλευρά του **ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ** είναι ο Δρ. Γεώργιος Κουμπούρης, ο οποίος φέρει την ευθύνη για την ποιοτική και ποσοτική εκτέλεση του Ερευνητικού Προγράμματος που ανέλαβε ο ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ με την παρούσα προγραμματική σύμβαση.

Επιστημονικά Υπεύθυνος του Έργου από την πλευρά του **ΕΛΚΕ ΕΛΜΕΠΑ** είναι ο Δρ. Εμμανουήλ Καμπουράκης, *Εργαστήριο Ελαιοκομίας, Αμπελουργίας και Συστημάτων Αγροοικολογικής Παραγωγής (ΕΑΣΑΠ)* ο οποίος φέρει την ευθύνη για την ποιοτική και ποσοτική εκτέλεση του Ερευνητικού Προγράμματος που ανέλαβε ο ΕΛΚΕ του ΕΛΜΕΠΑ με την παρούσα προγραμματική σύμβαση.

Επιστημονικά Υπεύθυνος του Έργου από την πλευρά του «**ΙΤΕ-ΙΜΒΒ**» είναι ο Καθ. Ιωάννης Βόντας, Εργαστήριο Μοριακής Εντομολογίας.

Οι συμβαλλόμενοι φορείς, ορίζουν τα μέλη της Κοινής Επιτροπής Παρακολούθησης, το αργότερο εντός 30 ημερών από την υπογραφή της παρούσας.

Αντικείμενο της Κοινής Επιτροπής Παρακολούθησης είναι ο συντονισμός και η παρακολούθηση όλων των ενεργειών που απαιτούνται για την εκτέλεση της παρούσας Προγραμματικής Σύμβασης και ειδικότερα η τήρηση των όρων της, η

διαπίστωση της ολοκλήρωσης των εκατέρωθεν υποχρεώσεων, η εισήγηση προς τα αρμόδια όργανα των συμβαλλομένων μερών κάθε αναγκαίου μέτρου και ενέργειας για την υλοποίηση της παρούσας, η αιτιολογημένη εισήγηση τροποποίησης της παρούσας σύμβασης, η εισήγηση για παράταση του χρονοδιαγράμματος και η επίλυση κάθε διαφοράς μεταξύ των συμβαλλομένων μερών, που προκύπτει σχετικά με την ερμηνεία των όρων της παρούσας σύμβασης και τον τρόπο εφαρμογής της.

Η Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης συγκαλείται από τον Πρόεδρό της. Στην πρόσκληση αναγράφονται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, ενώ ειδοποιούνται τα μέλη της εγκαίρως εγγράφως. Στην ημερήσια διάταξη αναγράφονται υποχρεωτικά και εισάγονται προς συζήτηση και τα θέματα που θα ζητήσει εγγράφως έστω και ένα από τα μέλη της. Χρέη γραμματέα εκτελεί μέλος της Κοινής Επιτροπής Παρακολούθησης που θα εκλεγεί στην πρώτη της συνεδρίαση. Η Επιτροπή συνεδριάζει όπου οριστεί από τον Πρόεδρο.

Η Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης είναι δυνατό να πλαισιώνεται και από ειδικό προσωπικό που έχει γνώση του αντικειμένου της σύμβασης, όταν και εφόσον ζητηθεί από κάποιο από τα μέλη της. Το ειδικό αυτό προσωπικό δύναται να αποτελεί την «Τεχνική Επιτροπή», η οποία, μετά από αίτημα της Κοινής Επιτροπής Παρακολούθησης, γνωμοδοτεί και εκφέρει άποψη επί των ειδικών επιστημονικών θεμάτων που σχετίζονται με την υλοποίηση του Έργου, αλλά δεν έχει δικαίωμα ψήφου. Οι σχετικές γνωμοδοτήσεις, εισηγήσεις ή απόψεις της Τεχνικής Επιτροπής δεν είναι δεσμευτικές για την Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης.

Η Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης συνέρχεται και έκτακτα όταν το ζητήσει εγγράφως ένα από τα μέλη της. Κάθε μέλος της Κοινής Επιτροπής Παρακολούθησης μπορεί, κατά την κρίση του, να καλεί στις συνεδριάσεις υπηρεσιακά στελέχη του φορέα από τον οποίο έχει οριστεί και τα οποία είναι εμπλεκόμενα στην υλοποίηση του αντικειμένου της σύμβασης. Τα πρακτικά της Κοινής Επιτροπής Παρακολούθησης κοινοποιούνται σε όλα τα μέλη, αφού υπογραφούν.

Οι αποφάσεις της Κοινής Επιτροπής Παρακολούθησης πρέπει να είναι αιτιολογημένες, λαμβάνονται δε κατά πλειοψηφία των παρόντων μελών και δεσμεύουν όλους τους συμβαλλόμενους φορείς.

Για την ολοκλήρωση όλου του συμβατικού αντικειμένου της παρούσας σύμβασης θα συνταχθεί σχετικό πρωτόκολλο.

Οι λοιπές λεπτομέρειες που ενδεχομένως απαιτηθούν για τη λειτουργία της Κοινής Επιτροπής, θα καθορισθούν με αποφάσεις της.

ΑΡΘΡΟ 9 ΡΗΤΡΕΣ

Οι συμβαλλόμενοι θα προσπαθήσουν να ρυθμίζουν συναινετικά κάθε διαφορά που τυχόν θα προκύψει στις μεταξύ τους σχέσεις κατά τη διάρκεια της ισχύος της σύμβασης που θα υπογραφεί.

Η παράβαση οποιουδήποτε από τους όρους της παρούσας σύμβασης, οι οποίοι θεωρούνται όλοι ουσιώδεις ή η παράβαση των διατάξεων του νόμου και της καλής πίστης από οποιοδήποτε από τα συμβαλλόμενα μέρη παρέχει στο άλλο μέρος το δικαίωμα να καταγγείλει τη σύμβαση και να αξιώσει κάθε θετική ζημία του.

Σε περίπτωση μη πιστής εφαρμογής της παρούσας σύμβασης με υπαιτιότητα των Φορέων Υλοποίησης η Περιφέρεια Κρήτης αποκτά μονομερώς το δικαίωμα της διακοπής χρηματοδότησης του έργου (άρθρα 3 και 6) και της επιστροφής ποσού που αντιστοιχεί σε μη υλοποιηθέν έργο.

Σε περίπτωση μη πιστής εφαρμογής της παρούσας σύμβασης με υπαιτιότητα της Περιφέρειας Κρήτης, οι Φορείς Υλοποίησης δύναται μονομερώς να διακόψουν τις

εργασίες του αντικειμένου (άρθρο 3), δικαιούνται δε το μέρος της χρηματοδότησης (άρθρο 6) που θα ανταποκρίνεται στις μέχρι τότε παρασχεθείσες υπηρεσίες κατ' αναλογία του υλοποιηθέντος έργου.

Σε περίπτωση ακύρωσης της Προγραμματικής Σύμβασης, η Περιφέρεια Κρήτης οφείλει να αποζημιώσει πλήρως τους Φορείς υλοποίησης για όσα παραδοτέα έχουν παραληφθεί ήδη.

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 8 της Π.Σ, η Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης δικαιούται να επιλαμβάνεται των διαφορών που θα ανακύπτουν μεταξύ των συμβαλλομένων πλευρών και να προσπαθεί να βρίσκει τις πλέον ενδεδειγμένες λύσεις. Σε περίπτωση που δεν καταστεί δυνατή η εξομάλυνση της διαφοράς τότε θα λύνεται από τα αρμόδια ελληνικά δικαστήρια, εφαρμοστέο δε, δίκαιο είναι το Ελληνικό και Κοινοτικό.

Δεν αποκλείεται, ωστόσο, για ορισμένες περιπτώσεις εφόσον συμφωνούν όλα τα μέλη, να προσφύγουν σε διαιτησία σύμφωνα πάντα με την ελληνική νομοθεσία και με όσα μεταξύ τους συμφωνήσουν. Αν δεν επέλθει τέτοια συμφωνία, η αρμοδιότητα για την επίλυση της διαφοράς ανήκει στα δικαστήρια κατά τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο.

ΑΡΘΡΟ 10 **ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ**

10.1 Υποκατάσταση. Απαγορεύεται ρητώς στο Φορέα Υλοποίησης η υποκατάστασή του από τρίτο για την υλοποίηση του Έργου. Αν χωρήσει υποκατάσταση, τότε ο Φορέας Υλοποίησης ευθύνεται για κάθε πταίσμα του τρίτου έναντι του Κυρίου του Έργου, ενώ συγχρόνως λύεται η παρούσα από υπαιτιότητα του Φορέα Υλοποίησης.

10.2 Πνευματικά δικαιώματα. Όλα τα παραδοτέα έγγραφα (σχέδια, μελέτες, στοιχεία κ.ο.κ.) που συντάσσονται από το Φορέα Υλοποίησης (και τους προστεθέντες και αντισυμβαλλομένους του) στο πλαίσιο εκτέλεσης της παρούσας Σύμβασης και των συμβάσεων που θα υπογράψει ο Φορέας Υλοποίησης στο πλαίσιο υλοποίησης του Έργου θα ανήκουν στην ιδιοκτησία του Κυρίου του Έργου, ο οποίος έχει το δικαίωμα να τα επαναχρησιμοποιήσει ελεύθερα, θα είναι πάντοτε στη διάθεση των νομίμων εκπροσώπων του κατά τη διάρκεια ισχύος της σύμβασης και θα παραδοθούν στον Κύριο του Έργου κατά το χρόνο παράδοσης του Έργου ή αλλιώς κατά την καθ' οιονδήποτε τρόπο λήξη ή λύση της Σύμβασης. Τα σχετικά πνευματικά και συγγενικά δικαιώματα ρητώς εκχωρούνται στον Κύριο του Έργου χωρίς την καταβολή πρόσθετης αμοιβής.

Με το πέρας του έργου, η Περιφέρεια Κρήτης παρέχει το δικαίωμα στους Φορείς Υλοποίησης να προχωρήσουν στην αξιοποίησή των αποτελεσμάτων και των δεδομένων του έργου αυτού περαιτέρω, για τις ερευνητικές, εκπαιδευτικές και αναπτυξιακές τους ανάγκες, με τον όρο ότι θα αναφέρεται πάντα πως το έργο χρηματοδοτήθηκε από την Περιφέρεια Κρήτης.

10.3 Εμπιστευτικότητα. Καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της σύμβασης, αλλά και μετά τη λήξη ή λύση αυτής, οι Φορείς Υλοποίησης (και οι προστεθέντες τους) αναλαμβάνουν την υποχρέωση να μη γνωστοποιήσουν σε τρίτους, συμπεριλαμβανομένων των εκπροσώπων του ελληνικού και διεθνούς τύπου, χωρίς την προηγούμενη έγγραφη συγκατάθεση του Κυρίου του Έργου, οποιαδήποτε έγγραφα ή πληροφορίες που θα περιέλθουν σε γνώση τους κατά την υλοποίηση του Έργου και την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους, με εξαίρεση των εγγράφων που αναρτώνται στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ.

Τα μέρη δεσμεύονται ότι τόσο κατά την εκτέλεση του έργου, όσο και στις σχετικές δημοσιεύσεις των αποτελεσμάτων αυτού, θα λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για την συμμόρφωσή τους με την ισχύουσα ενωσιακή και εθνική νομοθεσία σχετικά με

την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

ΑΡΘΡΟ 11 ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Οποιαδήποτε τροποποίηση ή παράταση της παρούσας προγραμματικής σύμβασης και των παραρτημάτων αυτής γίνεται μόνον εγγράφως με κοινή συμφωνία των συμβαλλομένων μερών, μετά από σχετική έγκριση των αρμοδίων οργάνων.

Η μη άσκηση δικαιωμάτων ή η παράλειψη υποχρεώσεων από οποιοδήποτε συμβαλλόμενο μέρος ή η ανοχή καταστάσεων αντίθετων προς την προγραμματική σύμβαση, καθώς και η καθυστέρηση στη λήψη μέτρων που προβλέπει η σύμβαση αυτή από οποιοδήποτε συμβαλλόμενο μέρος, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως παραίτηση των συμβαλλομένων μερών από δικαίωμα ή απαλλαγή από υποχρεώσεις τους ή αναγνώριση δικαιωμάτων στα συμβαλλόμενα μέρη, που δεν αναγνωρίζονται από αυτή την προγραμματική σύμβαση.

Κάθε διαφορά μεταξύ των συμβαλλομένων μερών που αφορά στην εκτέλεση και ερμηνεία των όρων της παρούσας σύμβασης και που δεν θα επιλύεται από την Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης της παρούσας σύμβασης, δύναται να επιλύεται από τα αρμόδια Δικαστήρια Κρήτης.

Β) Την εξουσιοδότηση του Περιφερειάρχη Κρήτης ως νόμιμου εκπροσώπου για την υπογραφή της και τον ορισμό των εκπροσώπων της Περιφέρειας Κρήτης στην Κοινή Επιτροπή του άρθρου 8 της Προγραμματικής Σύμβασης, σύμφωνα και με όσα αναφέρονται και στο σκεπτικό της παρούσας απόφασης.

Αφού συντάχθηκε το παρόν υπογράφεται ως παρακάτω:
Ηράκλειο, **25-08-2026**

**Η πρόεδρος
της Περιφερειακής Επιτροπής**

Τα μέλη

**Λιονή Μαρία
Αντιπεριφερειάρχης
Π.Ε. Ρεθύμνου**